

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 39 (1925)

Artikel: L'inimia dels homens : farsa in ün act
Autor: Broglie-Gilli, Gertrud
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-197333>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 15.04.2026

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

L'INIMIA DELS HOMENS

FARSA IN ÜN ACT

DA

GERTRUD BROGLIE-GILLI

Persunas.

Tumasch, hom corpulent da circa 50 ans.

Babina, sia duonna.

Mengia, üna giuvna |
Reto, ün mat | lur infaunts.

L'anda Chatrina, sour da Babina, fich megra.

Gianatschel, ün giuven meidi.

Sceneria:

Üna stüva engiadinaisa. Ils actuors portan, scha possibel, ils costüms engiadinais.

Regia:

As po eir giover il töch be in ün romauntsch! El stovess adüna gnir do nel dialect del lö, inua ch'ün il giova.

Mengia: (melta üna tuaglia sün maisa).

Babina: (entra cun ün plat bratschadellas, ch'ella pozza sün ün maisin). Ah, est auncha cò tü? Schi pür vò uossa al incunter dell' anda!

Mengia: (guardand süll'ura) Ad ais auncha bod avuonda Laschä'm be metter maisa aunz cu ir!

Babina: Que faro eau, pür vò! O na! — taidla aunch' ün moment! Una visita da têt' importanza mia chera sour nun ans ho fat auncha mê. Ais ella mê gnida in ün têt' afraid? Ella, chi ais

taunt cloudra! L'avregia bain eir ella fingiò udieu da quellas strambarias da sia figlioula, ch'ell'ama scu sieu egen infaunt. Ma tü be spetta, scu eau nun at lasch ir pü a mezzas sairas, pür cha tü sapchast!

Mengia: O mamma, tü sest bain, quaunt greiv, cha que'm ais da stovair parmaler ia bun' anda, ma chè m'imposs eau alla fin?

Babina: Che, tü nun t'impoust d'ünguotta, scha nos nouv meidi nun ho suto cun üngünas otras cu be cun te tuot la not? Ma dì güst auncha, ch'el at hegia dumando per spusa e cha tü nun t'impossast, d'avair dit da schi. Que manchess propi!

Mengia: (scuffondand) Uschea ais que!

Babina: Ma per l'amur da Dieu! Tü nun am dscharost auncha, cha tü t'hegiast fatta spusa?

Mengia: Eau nun savet eir da na, el ais taunt ün cher!

Babina: E'l testamaint, Mengia? Hest smancho, ch'el ho be valur, scha tü restast nubila? A me am displescha que fich, cha l'anda at fo quista condiziun poch radschunaivla, ma che aise da fer? Tü suletta dessast avoir il giodimaint della granda faculted, cha eir mia sour survgnit in quista maniera d'ün' anda originela. Eau and avess podieu avoir la mitted, sch'eau nun füss steda uschè pluffra da piglier mieu Tumasch. Uschè ertet eau be quist schnat chesetta cul fuonz, ma tuot ils raps obtgnet mia sour nubila, chi eira bain pü furba cu eau! (süantand sieus ögls) Basta, eau am confortava culla sprauza, cha tü almain fatschast bun mieu sbagl, ed uossá am dist tü simils sproposits!

Mengia: Nun crider, chera mamma! Eau renunz gugent alla ierta per avoir mieu Gianatschel. Be nun voless eau permaler mia chera, bun' anda Chatrina, que am füss terribel!

Babina: Eau nun voless auncha dir ünguotta, scha tü avessast almain tschernieu ün, chi ais s vess possedaint. Ma tuot so, cha nos meidi ho gieu da fer debits tar sieus paraints per podair stüdger. Uossa quint'el sgür sün l'ierta da ti' anda. Ma cò as sbagl'el grandamaing. Eau sun persvasa, cha in quist cas tü nun survainst niaunch'ün cotschen dad ella, e nus oters, tieu bap ed eau, nun essans neir nella posiziun da't der üna dota!

Mengia: Que savains nus fich bain, ma nus ans vulains bain e perque il Segner ans güdero cun o sainza ierta.

Babina: Schi, tü be spetta, cha'l Segner as peja vos debits! Na, mia figlia, our da quista maridaglia nun vain ünguotta! Uossa fò e vò alla posta, cha'd ais propi ura!

Mengia: (sorta clamand inavous) Eau nun perd auncha la sprauza! (ella cuorra aint per sieu bap). O, s-chüsa, bap!

Tumasch: (entrand) Che sprauza nun perda ella?

Babina: (chi ais uossa fich fatschendeda) Ah, quecò nun at vo tiers! Tü pür güda'm uossa svelta a metter maisa, aunz cu cha vegna nossa visita!

Tumasch: (la güda in möd meladester).

Babina: (al piglia ils plats our d'maun) Na! Mieu bel servez-zan da rösas e gilgias nun suos-ch eau lascher in tieus mauns. Tü nun sest ne't volver ne't stordscher. Vò pü gugent in chadafö e porta aint il plat cullas sfögliedas.

Tumasch: (sorta).

Babina: (mettand maisa, per se) Uschea, quist füss fat! Uossa auncha la zücheriera ed il plat del meil. La charn crüa ais taglieda, bratschadellas, michas e biscottins — tuot ais cò! Ma inua rest'el cullas sfögliedas? (clamand our dad üsch, chi restet aviert) He, ma fò inavaunt, pultrun!

Tumasch: (vain in tuot spuizzi culla buocha plaina e portand üna granda platta sfögliedas, ma s'inchambürland sün üsch, croud' el stais e lung per terra e las sfögliedas roudlan da tuot las varts).

Babina: O Diou, o Diou, che naja da tour a man!

Reto: (currind notiers) Ma bap, ma che stincals fest? ha, ha, ha, ha! (as tegn il vainter del rir).

Babina: (continuand nel pled da cugiò) Ah, tü lumbardun, poust amò rier, scha teis bap am fa da quellas! Ve nan subit e jüda'm a clejer sü las sfögliadas! Bod tuottas sun idas in sfri-clas, o dalur, o dalur! (cun Tumasch) E tü hom malnüz, be nun am toccar pü aint inguotta, tü nun esch bun per auter, co per implir teis vainter! (ella sorta).

Tumasch: (sto sü cun staintä ed as sfruscha las chammass, pudand, cun Reto) Bom, bom! la discuorra darcho sieu linguach matern! Que fo ella be, cur ch'ell' ais fich agiteda!

Reto: O bain, lascha chi tuna, il patrün est bain tü!

Tumasch: (auncha pudand) Hei, ün bel patrun!

Reto: Ma di'm, bap, perche avais serro aint nos pover giat giò in murütsch? El sgratta tuot il temp vî del üsch e vuless gnir our, povra bes-chetta! Ad ais ün bel fraid cugio!

Tumasch: Que ho fat la mamma, perche cha l'anda Chatrina ho taunta temma dels giats. Sch'ella savess, cha nus avains uossa ün tël, schi sgür e tschert, ch'ella nun ans pizzess aint da porta.

Reto: Che, temma dels giats? Eau craj, ch'ell' ais bluorda!

Tumasch: Uh, eau at di, ün nun suos-cha niauncha menzioner ün tël avaunt sias uraglias.

Babina: (vain darcho aint culla scuella e la paluottina). Uossa poss eu amo star a scuar insembel las miclas da mas bunas sfögliadas! Be cha la visita nun am capita immez quist disuorden! (ün oda vuschs in suler) O dalur, l'es fingià qua! I para destinà, cha tuot las disparaziuns hajan da gnir insembel. (glivra in tuot spuizzi a scuer insembel).

Mengia: (avrind l'üsch) Fò il bain, dad entrer, cher' anda! Cò sun bap e mamma, chi't spettan cun taunt' algrezcha! (ella sorta darcho).

Babina: (cuorra incunter a sia sour e la bütschà adün' inavaunt dad üna massella süll' otra exclamand, traunter aint) Bainvgnüda — ma chara sour — co stasch? Tü guardasch oura stupend — vainsch adüna pü grassa — ma par vardà Diou!

Tumasch: O, schi lascha'm gnir eir a me a bröch! (squassand il maun dell'arrivedà) buna saira Chatrina!

Chatrina: Allegra, Tumasch! (cun Reto, chi vain eir el no a der) il maun) E quia es Reto. Che mattun, cha tü esch gnü. Schi uossa sarasch eir ün pa pü scort co pü bod?

Reto: Per Dieu, sch' eau non sun scort!

Babina: Asch fat ün bun viadi, chara Chatrina?

Chatrina: Mo schi, tant inavant! Id eira ün fraid speccat!

Babina: (la güdand as svestir) Ma eu craj bain in quista stagiun, povretta!

Reto: (chi guarda, cu cha las giaccas ed ils schals as seguan, cun ün gest vers sieu bap) Fortüna, quaunta roba!

Babina: (al dand üna pajeda adascus) Tascha chamön!

Chatrina: (as s-chodand sper la pigna) Uossa mia chara sour, at stögl be dumandar ünə chausa, chi am va fich a cour: Co sta quai cun tia figlia? I m'han quintà robas, mo robas, da far star ils chavès guliv sü!

Babina: Reto, va oura in chadafö e güda ün pa a tia sour!

Reto: (sorta da noscha vögliä) Eau se bain perchè!

Babina: Quai as tratta sgür dall'ultima mezzasaira?

Chatrina: Güsta da quella! I m'han quintà, chi saja bel e bain inavant cun quels duos, dunque cun Mengia ed ün tschert giuvnet, chi sto esser in vos comün be d'incuort. Co ch'el ha nom, nun haja displaschaivelmaing podü gnir a savair.

Babina: (fand la parmaleda) Mo chara Chatrina, co mâ pousch tü dar bada a tuot quai, chi quintan las nauschas leuas? I voul tuottüna amò il consentimaint dels genituors ant co chi possa gnir oura üna müstà!

Chatrina: Ah ba! I's sa bain, cha la juventüna dad hoz in di dumanda pac davo il consentimaint dels genituors. I's fan spus güsta sco scha quai nu jess pro ad ingün auter co ad ês. I nun es propcha pü ingün rispet ed ingüna verguogna in quista juventüna!

Tumasch: Mo, mo, a nun ais uschè mël!

Chatrina: Che, nügliä uschè mal? Mo schi....

Babina: (l'interrumpand) Mia, chara, buna Chatrina, be nun at agitar per inguotta! Tü nun hasch propcha ingün motiv, perchè nossa Mengia nun es spusa, na la fè, ch'ella nun das-cha esser spusa. Nus mâ plü nun la dessan nos consentimaint, meis hom ed eu, nun esa Tumasch?

Tumasch: Vus pür fè giò que traunter vussas femnas, che he eau da chedir? (ils ultims plets vegnan marmugnos in maniera, ch'ün nun ils inclegia bain).

Babina: Tü vezzasch damaja, cha meis hom ed eu jain d'accord perfettamaing in quista questiun. Quai es stat fat oura da prüm in nan, cha Mengia haja da restar nubila e da seguir teis stizzis per esser degna da tai.

Chatrina: E da mia roba! Schi, mia chara, marchantar nu lasch eu cun mai. Eu nha gujent a Mengia, sco sch'ella füss mia

agna figlia, ma sch'ella dvainta infidella a mai e meis princips, schi s-charpa il testamaint in tanta tocs, pür cha vo sapchat!

Babina: E raschun, cha tü vessast! Sch'ella fuoss tant tamberla, schi nu meritess ella bricha üna meldra sort. Mo quai at poss dir, ch'infin uossa ais Mengia adüna statta raschunaivla, e cun buns cussagls nu laina spargnar. Tü postüt, chara Chatrina, hasch gnü da sia infanzia in sü üna gronda influenza sün nossa figlia, schi dî la damaja hoz, per che motivs, cha tü esch restada nubila, e sgür ch'ella farà allura quetant eir ella!

Chatrina: (as sfruschand ils mauns) Va bain, va bain, quai fetscha fich jent! Basta, cha teis Tumasch nu tschüffa mal, perche quista jada vögl ê dir s-chet e net, che chi sun ils homens!

Babina: O Tumasch es ün chastör, chi nun as lascha confuonder ne brich ne zich. Sün el nu manglasch tour resguard.

Chatrina: Jüsta quels sun ils vaira pechaders, chi piglian tuot las chausas uschè pachific! Ad els importessa pac, schi jess suot il muond, basta cha els as podessan salvar. Schi, schi, eu at cognuosch, meis cugnà, tü parasch la buntà in persuna e güsta tü esch ün da quès vaira mus-chins, chi tschütschan sang.

Tumasch: (guardand da buna glüna giò sün sieu vainter) Che, eau ün mus-chin? Que üngün nun am ho auncha dit!

Mengia: (entra cul caffè)

Reto: (la segua).

Mengia: Uossa fè il bain, da's tschanter.

Els as plazzan in maniera, cha l'anda do las arains al üsch. Durante il seguaint, Mengia metta sü il caffè e serva).

Babina: Taidla bain, mia Mengia, sün tuot quai chi' t disch hoz ti' anda! Tü sasch bain, che persuna bain pensanta e scorta, ch'ell' es.

Mengia: Eau se, ch'ella am voul baïn e la sun adüna steda recognuschainta per sia bunted invers me.

Babina: (chi durante ils plds da Mengia faiva segns d'incurschimaint all' anda, cun quista) Piglia ün biscottin, ma chara! O asch forsa pü jent üna zuonda bütschella?

Chatrina: Be stat commodas, eu pigl sainza far saramonnas. Tü hasch fat üna buntà da caffè, ma Mengia!

Tumasch: Nischi ch'ella cuschina bain! L'ho eir fat las sföglideas ed ils biscottins.

Reto: E las bratschadellas! Sest, anda Chatrina, il bap disch adüna, cha quaunt als buns trats as podess ella marider cur cha saja!

Babina: (do stumpels al mat, per ch'el tascha).

Reto: (pü dad ot) E cha que füss bain pcho per ella, sch'ella nun podess render fortüno ün hom!

Chatrina: Ah, quia til vaina! Quist damaja es il marit, chi va perfettamaing d' accord cun sa consorta. (vers Tumasch) Tü lessast dunque felicitar ün hom cun tia povra figlia? Ma eu at dumond: Esa ün hom sün quist muond, chi es degn d'üna brava juvna? I nun es ingün, meis char! Quai at saja da ta dir! Tü bap superficial ed invliduoss da teis dovairs!

Tumasch: (as fichand in buocha ün löchun bistottin) Mo, mo, que nun ais uschè mèl!

Chatrina: (s'irritand vi e pü, saglia sü da maisa) Eu repet e conferm, cha tü esch ün bap superficial ed invliduoss! Uschlojas nu lessasch tü stumplar teis ajen ufant in quel infiern dellas duonnas, chi vain nomnà lai, tü chi sasch, co chi sun ils homens!

Mengia: Ma cher' anda, tschainta't e mangia in pèsch! Ils homens non sun tuots istess, a sun excepziuns dapertuot!

Chatrina: Co, excepziuns? Che vusch savair tü, pulschain? Na, na, ils homens sun ün sco l'auter! Schi, jüsta tü, Tumasch, chi tschaintasch qua grass e tais! Chi at ha dat la possibilità da't metter pro quista graschina? Ta duonna, am para, chi at portet in matrimoni chasa e fuond, sperand cha tü augmintasch sia facultà cun ta lavur. Hei, bell'idea! Ella po star tuotta di a dar dalla bratscha, per cha tü possasch ir all' usteria a baiver üna ed invlidar tuot ils pissers in buna cumpagnia!

Babina: Vezzast cò, Tumasch, quella schi at disch!

Chatrina: Schi, quista jada stögl dir tuot, que ch'eu nha sül cour! Esa be, da laschar starschinar in quella maniera las pouvras duonnas? Esa bain fat? Na, i nun es bain fat e perquai das-ch eu sustgnair cha l'hom — tadlai bain, che ch'eu di uossa: cha l'hom es il pü grand flagè sün quist muond!

Reto: (chi durante tuot la filippica as tgnai' il scuffel, nun ais pü bun da's ritegner e vain our cun üna risada).

Chatrina: (plain rabgia cun Babina) Fà ir oura quist mal-nüz, chi disturba la cumpagnia!

Babina: (piglia a Reto pel bratsch e condüa il mat, chi ria d'una inavaunt, our dad üsch).

Chatrina: Ed uossa as vögl eu dir amò üna chausa. I vain adüna pretais, cha'ls homens sean ils represchentants della forza. Quai es üna manzögna, chi han inventà be ês. Ingiò han ês lur forza, auter co in lur muscals? Ma no duonnas, quant debel, chi sea nos corp, no vain il curaschi moral. I nu fuoss pü gnanca üna duonna, tuottas jaschessan fingià suot terra, mazzadas dals displaschairs, scha no nu vessan imprais a'ns dostar eir no ed a mussar noss daints! Cur cha no gnin tirannisadas e starschinadas aint illa puolvra, schi ans drizzaina sü e dvantain liuns!

Reto: (entra furtivamaing cul giat sün bratsch. In quel momaint, cha Chatrina exprima il pled „liuns“, mett'el il giat sün sia spedla e fùgia our dad üsch).

Chatrina: (in vzand la bes-cha, do ün sbreg terribel e crouda in svanimaint).

(Consternaziun generela)!

Babina: O dalur, o dalur, mia sour es morta! (ella as tschainta e metta il cho della persa vi in sieu scussel, cridand) **Mia** povra Chatrina, hasch fingià gnü dad ir nel auter muond e meis ajen figl, quel lump, at ha dat il cuolp mortal!

Mengia: Eau cuor pel meidi! (sorta).

Tumasch: Sto sü, mia veglia! Tia sour ais sgür be deda in svanimaint, que nun ais uschè mêl!

Babina: Ah schi, pro tai tuot „nun ais uschè mêl“. Tü esch propcha, sco cha la povra defunta t'ha descrit. Eir uossa am laschasch tü suletta cun mia disperaziun! (seuffuonda).

Tumasch: Mo, mo, a nun as sto disperer dalum! Tegna ti' uraglia vè da sieu nes, schi saintast, sch'ella tir aunch' il fled!

Babina: (fand que, as süainta las larmas e discuorra dareho il pled d'Engiadina ota). Schi, Dieu lodo, ella respira auncha. Ma che stovains nus fer? Mê in mia vita nun he eau vis üna persuna persa vè!

Tumasch: (as sgrattand davos l'uraglia) Neir eau, ma sest tü che? Portain'la sül canapè e büttains ova fraida giò per sias arains, que am pera, stovess güder!

Babina: Schi, fain que, per ch'ella vegna darcho in se, uschigliö podess ella morir auncha del bun e la cuolpa avess nos mat! (els portan la sofferenta sül canapè e la pozzan tschanteda dret sù) Uossa tü vò per l'ova ed eau met sù ün sanin da vin vegl per la der, cur ch'ella as repiglia!

Tumasch: (sorta).

Babina: (piglia üna buttiglia ed ün sanin our della s-chantschia e metta sù. Ella tegna vi il magöl alla sofferenta) Chi sa, meis angel, scha la savur da quist bun vin da Vuclina nun at savess sdasar?

Tumasch: (vain inavous cun üna granda sadella plain d'ova ed ün chaz).

Babina: Uei, schi ova avuonda am avessast mno!

Tumasch: (stand sün porta) Ais que memma?

Babina: Ah, oramai pür vè no cun tuot! A nun ais da perder temp. (ella drizza sù pü bain l'ammaleda ed evrä il vstieu intuorn sieu culöz).

Tumasch: (implischa il chaz e voul bütter l'ova traunter giò. In quaist momaint s'evra l'üsch).

Mengia: (lascha entrer il meidi).

Gianatschel: (entrand) Be plaun! Cha nun sbagnatschan sù in tël möd la pouvra veglia! Nus la volains metter darcho in chamma sainza quista masdina da chavagl! Per intaunt sto ella be ster giò cul cho bass, per cha'l saung retuorna nel tschervè. (el la metta giò) Ho ella forsa ün sanin vin vegl, duonna Babina?

Babina: (mussand sül magöl) Schi, el ais pront.

Gianatschel: Vo bain, allura nun he eau pü dabsögn dad ella. Anzi, in qualited da meidi La stögl eau der il comand da's retrer! Giunfra Mengia ho gieu la bunted d'am quinter tuot che chi accidit ed eau and he l'impressiun, cha Ella scu eir Sia sour sajan stedas brav agitedas, che? Ch'Ella giaja a's bütter giò ün momaintin sün sieu let e cur cha giunfra Chatrina as ho remissa, La vögl eau fer clamer!

Babina: (energicamaing) Ah che, che! A me nun mauncha ün-quotta! Eau nun he da bsögn da reposer!

Mengia: Schi mamma, craja'm pür, tü'm perast fich giò da peis! del rest ais que megl der per l'anda, scha non sun tauntas personas intuorn ella, cur ch'ella as sdasar. Pür vè! (ella la tira our dad üsch)

Gianatschel: (zieva cha sun sortidas) Uschè! Uossa füssans nus traunter nus, sar Tumasch! Che disch El da quella chapitleda, ch'El ho gieu dad indösser?

Tumasch: Mo! Que nun eira taunt mêl!

Gianatschel: Che? Na taunt mêl? (riand) Ma quist ais propi la culminaziun dell' indulgenza! Sch'El as lascha plaschair tuot da quistas duonnas, schi pover El, que Al giarò auncha mêl a maun! Quista vouta però nun haun ellas offais be ad El, dimpersè a tuot ils homens, e perque ais que nos sench dovair, da piglier vendetta per noss confrers!

Tumasch: Ö, schi che intenziuns ho'L, signur dottur?

Gianatschel: (as sfruschand ils mauns) Eau savess üna masdina, ün po amara bain schi, ma taunt pü efficaza per nossas sbüttedras, premiss cha'l spass ans gratagia! Che dschess-la Sia duonna, sch'El giovess uossa il parmalo e vuess ir davent?

Tumasch: Eau nun sun parmalo niaunch' ün zich, eau vögl ster a chesa!

Gianatschel: Natürelmaing as tratta que be d'üna finta per musser a sia duonna e quineda, che consequenzas cha lur inculpaziuns podessan possibilmaing avair tar ün hom main pachific cu El, sar Tumasch!

Tumasch: Ah, uschea! schi, schi, l'idea nun ais taunt mêla. Que füss da vaira, che ch'ellas dschessan!

Gianatschel: El ais dunque d'accord, da surpiglier la rolla principela in quista cumedgia? Que podess propi esser ün spass dalettaivel!

Tumasch: Ch'El nun am fatscha gnir la pel gillina! Mè, nels dis da mia vita nun he eau giovo teater.

Gianatschel: Que giarò bain avuonda. Ch'El giaja be dalum in chambra a fer fagot!

Tumasch: O bain, sch'El ho gugent, schi vögl eau fer que. Mia Babina nun am lascha già na river dalöntschi, que se eau già ouravaunt.

Chatrina: (do segns da vita).

Gianatschel: Svelt our dad üsch! La's sdasda! (stumpla our dad üsch a sar Tumasch e vo zieva a drizzer sù la sofferenta).

Chatrina: (stutta) Ingiò sun ê e chi es El?

Gianatschel: Eau sun il meidi del lö, clamo notiers a Sieu agüd. Cu as chatt' Ella uossa?

Chatrina: (as tgnand la testa) Ma che eira success? (saglind sū cun ün sbreg). Il jat! Id es quia ün jat! In ajüd, in ajüd! (ella as voul precipiter our dad üsch).

Gianatschel: (as mettand davaunt ella sū) Ch'Ella as quieta, el nun ais pü cò. Schi del bun, eau La dun mieu pled d'onur, il giat nun ais pü in stüva!

Chatrina: (ün po calmeda, ma auncha cun dubi) Chi sà, sch'El nun ha be zoppantà quella bes-cha snuavla? Ma ch'El guarda be pro, eu til fetsch ir avant tribunal, sch'El fa seis jö cun mai, pouvra veglia! Ingiò es ma roba? Eu vögl ir a chà per nu turnar mâ plü in quista spelunca d'aschaschins! Pür ch'El dia a ma bella parantella, ch'ê nu sun nüglia tant pluffra da nu m'inacorscher cha tuot deira preparà ouravant per far beffa da mai. Tuot il muond es üna janüra, cur chi's tratta, da rier a meis cuost, schi less!

Gianatschel: (la pigliand our d'maun il fazöl da chö) Ma niauncha idea, ch'eau La lasch ir davent in quist stedi, giunfra Chatrina! Ella as sbagliä zuond fich da crajer, cha sieus paraints fatschan be snöss dad Ella. Sch'Ella avess be vis, in che agitaziun terribla, cha m'haun clamo notiers! Eau am dumand, scha que nun füss pütost mieu dovair, dad ir uossa a vaira che chi faun *els*, perche esser a'ls he eau vis in ün stedi propi deplorabel, postüt il bap da famiglia!

Chatrina: Che, meis cugnà alterà? Ma ch'El nun am dia da quellas trüfflas, chi podessan far rier ad üna vacha!

Gianatschel: (cun solennited) Stimeda giunfra Chatrina, Ella ais bainschì üna persuna fich spiritusa, ma da characters nun inclegia Ella bger. Ün nun disch per ünguotta: „Ovas quietas sun chafuollas!“ Quista vouta nos bun sar Tumasch nun ais pü sto capabel da mantgnair sia solita calma. Eau he gieu occasiun, da der ün tschüt in sieu intern ed eau poss dir, el ais tuot oter cu que cha nus tuots crajaivans!

Chatrina (cun ironia) Schi co avess El dad esser tenor ün tal cognuschidur d'umans?

Gianatschel: O, el ho ün orma sensibla scu ün infaunt apaina naschieu e perque resaint' el fich imminch' offaisa.

Chatrina: Da vaira? Ün hom cun ün'orma sensibla? Na, na, quai nu po esser!

Babina: (saglia aint in stüva) Signur doctur, per l'amur da Diou, ch'El ans vegn' in ajüd! Meis Tumasch ans voul bandunar per adüna!

Gianatschel: Ais que possibel? Avaunt üna mezz'ura paraiv' el auncha la sandet in persuna ed uossa fingiò süls ultims?

Babina: (cun impazienza) Ma na! Sch'el ha fat fagot e voul ir per seis fat!

Gianatschel: (adascus cun Chatrina) Inua ais uossa la vacha, ch'ria da mias patüfflas?

Babina: (sainza bader l'interrupziun) Intant ch'è steiv' obediain-tamaing staisa sün meis let, gnit el in chombra e cumanzet a metter insembel sia roba, sainza discuorrer ün pled cun mai. Uossa es el fingià our' in piertan e piglia cumgià da Mengia. O signur doctur, ch'El fetscha il bain, da far gnir a meis hom aint in stüva! Forsa eschna amo buns da'l retgnair.

Gianatschel: Eau faro mieu possibel! (sorta)

Babina: (sto pozzeda vi della parail e crida dad ot).

Chatrina: (s'approssmand ad ella, timidamaing) Ma chara Babina, co mâ pousch tü tour talmaing a cour üna chausa simla? Scha teis hom t'voul bandunar, schi lascha'l ir digrazcha e vè tü a star pro mai. Quai ch'eu possed, sarà eir tiou!

Babina: Na, na, püchöntsche co am separar da meis Tumasch, vögl eu gnir our' d'gliauter cun tai. Che veivasch tü da gnir a semnar discordia in üna famiglia paschavla e fortünada?

Chairina: Eu dimena stess uossa avair la cuolpa! Ma nun eirasch eir tü da meis avis?

Babina: Ah che, eu veiva be la nauscha glüna, causa cha nossa Mengia nun po seguir la vusch da seis cour pervia da quella clausla stupida, cha tü hasch miss in teis testamaint!

Chatrina: Ah uschea! Uossa bain! Alla fin at dasch sco cha tü esch. Tuot il rest deira be simulaziun, eir ti' affecziun per mai!

Babina: Na, quai nun es vaira, tü sasch bain auonda, quant jent ch'eu t'ha! Mo cun tuot quai at sto be dir, cha scha tü nu sasch gnir perüna cun meis hom, schi ch'eu preferescha da perder a tai ant co ad el!

Chatrina: Ed eu vess lura da restar sul suletta? Eu chi nun ha ingün' orma in quist muond, auter co a tai e tia Mengia. Na, na, que nu füss eu buna da supportar! (scuffuonda)

Tumasch: (aintra cun Mengia e Gianatschel. El porta sia roba in ün grand fazzölun cotschen. Dand il maun a Babina) Stò bain, mia duonna! Il Segner at detta megliders dis cu quels, cha tü hest passanto cun me!

Babina: (s'inschnugliand) Tumasch, Tumasch, nun'm bandunar!

Tumasch: Chera Babina, que ais uossa memma tard. Vus am avais offais in mia onur e que ün hom nun smauncha pü. La chesa ed il fuonz eiran da ti' anda barmöra .Eau nun he savieu augmenter tieus bains, schi chüra'ls tü suletta e lascha'm ir per mieu fat!

Chatrina: Taidla, Tumasch, quai nu deira mia intenziun da render disfortünada tia duonna, chi at ama pür massa! Risguarda a mai sco culpabla e di'm, co ch'eu podess remediare meis malandögn, per cha tuot resta sco chi deira avant.

Mengia: Cher' anda, suos-ch eau at dir, cu cha que füss possibel?

Chatrina: Ma schi, di pür, eu at füss propcha recognuschainta per ün cussagl!

Mengia: Tü hest taunt gugent la mamma, schi tschercha d'avair gugent eir il bap! Els duos appartegnan insembel e nun dessan gnir separos.

Chatrina: Quai, ma chara Mengia, es pretais ün pa bler, ma scha teis bap as cuntainta cun mia buna voluntà, schi l'impromet eu da'm dar fadia.

Babina: (chi ais auncha in schnuoglias) Di'm Tumasch, stasch pro mai, scha Chatrina vuol survendscher si' aversiun invers tai?

Tumasch: Sch'ella vuol fer quetaunt invers tuot ils homens, allura schi!

Chatrina: Bain — ün o tuots vain oura sül istess! Quia Tumasch, hasch meis man, d'uoss' inavant nu sun ê plü l'inimia dels homens; ünqualchausa d'bun stovaivat tantün'avair, cha ma sour nu sa star sainza tai!

Babina: (saglind sü e brancland sieu hom) Schi uossa stest tü tar me, mieu banadiu!

Gianatschel: Già cha las chosas piglian üna fin uschè favorabla per nus homens, nun voless eau da mia vart manchanter l'ocasiun per exprimer ün giavüsch!

Chatrina: Per l'amur da Dieu! El nu varà intenziuns sün meis cour? La chausa nun es stat maniada uschea!

Gianatschel: Chi so... fin ad ün tschert gro forse tuottüna! Ad ais cò ün oter cour, chi s'ho fingià do a me voluntariamaing e per quel voless eau dumander dad Els Lur consentimaint!

Chatrina: (guardand da Gianatschel sün Mengia, chi ais tuot confusa) Co Mengina, es quist il juvnet della mezzasaira?

Mengia: Schi, anda, que ais el!

Chatrina: E tü l'hasch jent avuonda per til maridar?

Mengia: (zoppand sia vista vi dell'anda) Eau craj bain da schi!

Chatrina: (metta sieu bratsch intuorn Mengia) Tumasch e Babina, che schaiwat vo?

Tumasch: El ais ün brav hom in mincha rapport.

Babina: Que füss el bain, be ch'el nun ho üngüns mezs per mantgnair famiglia.

Chatrina: Schi nun es auters impedimaints, schi pür dà'ls insembel. Per la dotta da ma chara figlioula pisseresch ê, e del rest savaivat bain, cha Mengina es mia ertavla!

Babina: Eir sch'ella as marida?

Chatrina: Schi, eir lura, sa ch'eu nha fat hoz la päsch culs homens.

(Intaunt cha'ls spus as croudand in bratscha, cha Babina brancla sia sour e cha Tumasch as süainta ils ögls della commoziun, la tenda crouda).

FIN

